

מסורת הש"ס

(א) לקמן נאמר: [מכאן שם. פס' וע' חס' לקמן מט: ד"ה משום:] (ג) מכות נד: [נרדן כב,] (ג) ז"ל נדרה ואסרה. רש"י, (ד) [פי' כמות ענה של אמה. ערך ערך גלפוקרא], (ה) ז"ל ככל ראש משנה: (ו) [נעיל' לד: (ו) ע"כ הוא חס' גליון, (ח) [ערך הספ', (ט) גליון,

גליון הש"ס

נב' דקא מרחא קמי ריהמי. עין צ"צ ד' נב ע"צ מ"ד ערמח:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וליפול באורחא: (ב) חס' ד"ה לא שנו וכו' לרדב"א ולא מדבר כ"ל ומינה והתם נמחק:

לעזי רש"י

ק"ט. ט. מעיל:

מוסף רש"י

משום חיינא. שיהא חס' לאנשים חס' צעני חיינא ויהי נאמול לא שנו אלא מלגנה להפסיד כמותן (מכאן דפ' שיהי עניינן לכן צעניין ולא יתנו הנשים מלגנא לאנשים (שם צד: ובעי' לקמן חס:).

מוסף תוספות

א. אלמא אנוס לא מינש כלל. רש"י. ב. ולכתוב על פנקס היה שואל ואנא לשקרא אשתבעי שכן היו גרילין לכתוב דאשכחן בכתב גבי ר' ישיעאל עבכין והנה. חס' ה"ש. ע"כ קל פנקס לכשיבנה ביהמ"ק אביא קרבן משנה. וא"ל רב דפטור מקרבן אבל מ"מ עונש איכא. רש"י. ג. ומשיה איעשה. ד"ן. אבל בהא דרב כהנא ורב אפי שלא נכתבו לשרבע רק לפי פטרם פטוריה שיהי פטרם הכתוב מן האדם בשבועה פטו לאנוס. ומפני לא למוד לנשבע שלא יאכל ככר זה אם אכל. ונמצא שאכל. שמתר לאכל דאנוס היה, וכן האדם בשבועה גמרי' ל"י. רש"י. ד. דכבי' לא בעי אשתבעי משום דבעי אנקוט חפצא בידיה אע"ג דשבעה דאלמנה שבעה דרבנן היא. חס' שעות מה. ד"ה מה. ה. (ו) לענין אפרכי שבעה לא מצי בשבועה דאורייתא למאן דלית לי דמר ב"ר אשי. חס' ה"ש. דאי שבעה דרבנן היא מצי למימר השבע וטול ואי דאורייתא לא מצי למימר לבעול השבע והפטר כמו שאינו יכול לומר השבע וטול. חס' מכות פס'. ד"ה מימי. א. אשה לא יאסר. חס' ה"ש.

פסקי ר"ד

שניהם פלוני הנקראת פלוני שם לא יכתבו אלא האחד הר"ל שיהי שמו ושמה כפי מה שהתקין ר"ג ויבין דרובא קרי לא מרי צריך לכתוב כן מרי הנקראת שיה

וא יכתוב שיה הנקראת מרי וגם זה כך צריך לפרש כאשר פירשנו במשנתיו ולא שיכתבו בגט וכל שם שיש לה אלא שיכתבו שיה המותקן כן נראה פתרון שיה זו שאין צריך לכתוב בגט וכל שום וחתיכה דאית ליה שיה הלשון לא מעלה ולא מוריד שאם הוחזק בשני שמות או בשכר א' קריין לו שניהם או בשני עיירות ובמקום כתיבת הגט יודעים שהוחזק

(ב) נחלם דל"ה אלף הירג הלשון דעומדן בגט הוא וטול הוא וכו'.

גמ' משום חיינא. שיהא חס' האנשים צעני הנשים לינשא להס: **יהנה.** יועיל להמיתו: **דאשכרשי** לה **מקוס דינר.** נשתכרה **זו** עיסה כעובי הדינר שאס לא היה הדינר היתה נותנת עוד **עיסה בככר: ומאי מי שנשבע בנאמ.**

שנשבע בנאמ. דהא שוגגת היא ומפני שעונש שבעה מרובה נמנעו מלהשבעיה: **אסאי** לאורויי היסירה. דכרז מועט וסבורה שאין פרעון לה שצשכר טורחה ונטלתו: חזן **נצ"ד משביעין אוסה.** ששבעת הדיינין ^(א) של תורה היא ונקיט ס"ת צדיה או תפילין ומשביע לה צסס או צנינו כדאשכחן בלזכרהם שים נא ידן וגו' ואשביעין צה' (בראשית נד)

ועונשה מרובה. וחזן נצ"ד שבעה דרבנן צקללת ארור ולא נקיט מדי ואין עונשה כל כך: **לא מגבי כמות.** משום דנמנעו מלהשביעה ואס איתא ליבעה חזן לצית דין ולגבייה כמותה: **וליאדרה.** כדמנן קילי נדרי. קלים היו נדרים צענייהם לעצור עליהם הלכן לא סמכין אנדרה לאגבייה: **בקופלה.** הוא"ל וקפלה ונשבעה הרי נשבעה וגובה: **אין לה מוונות.** מעתה דגליל דעתה דצעי לאינסובי ואיהו לא איתי צדה אלא כל ימי מיגר ארמלותין צינית שהיא אלמנה צשציל כבודו: **הפכו לנורסי' ותרלו.** הפכו כסאו חקפוחו כדי שתמקיים הקללה צכן. ס"ה הפכו לנורסיה תשפל גרלתו: **כני מרי דיינס לי.** כרצ דלא מגבי כמותה וכשמואל להפסיד מוונות ע"כ: **לא איפיק מחולשא.** לא נלוז מלגא לדי חולי: **אדרה צצ"ד.** כל מה שירצו יתומים: **וליפול צאודני.** חפץ אני שיטמע הקצו צאזני שהוגזה כמותה צימי: **הענין דלעציד נלן מעשה.** כשמואל רבי להולא מלן של תלמידיו של רב כגון רב הונא וצית דינו שלא היו מגבין כמותם אלמנה: **אלנ גרושה משביעין.** דלא טרחא קמייהו ולא מוריא הימירא: **וגרושה לא סגי צהדרה צתמיה:** והא שלחו **חסס.** האשה צצנל היתה והלכה היא ובעלה לאכן ישראל וגרשה סס ותצטוו כמותה ועסו לה פסק דין על נכסיו צצצנל: **דמחקרי אינ מרי.** כך היתה חתיכתו: **ונודרס ואופרס כל פירות צענוס עלה.** אס קנלה מכמותה: **אלא גלופקרא.** קו"ט: **וממשלות.** ספר משלי: ושמוס

ו**תרצוה ואפילו הכי** לא איפרק מחולשא אמר ליה רב יהודה לרב ירמיה **ביראה אדרה בב"ד** ואשבעה חזן לב"ד וליתי קלא וליפול ^(א) באודני **דבעינא כי הוכי דאעביד בה מעשה גופא** אמר רבי יורא אמר שמואל לא **שנו אלא אלמנה אבל גרושה משביעין אותה וגרושה דאדרה לא והא שלחו מתם איך פלונייתא בת פלוני קבילת גיטא מן ידא דאחא בר הידיא דמתקרי איה מרי ^(א) ונדרת ואסרת פירות שבעולם עלה דלא קבילת מכתובתה אלא ^(א) גלופקרא אחד וספר תהלים אחד וספר איוב וממשלות בלואים**

השולח פרק רביעי גיטין

לה.

לא היו ימים מועטים. וא"ת ומאי טעמא אינש הא אמרינן צפ"ג לשבעות (דף נו.) האדם צשבעה פרט לאנוס כדרצ כהנא ורצ אסי דמר משבעה הכי אמר רב ומר משבעה הכי אמר רב וכי אמו לקמיה דרב ואמר כחד מינייהו אמר ליה איךך ואנא צשקרא אישתבעי ואמר ליה את לךך אנסך ^(א) וליכא למימר דלא ממעט קרא התם אלא למפטור מקרבן אבל עונש איכא כדאשכחן צפ"צ דנדרים (דף פ.) גבי נשבע לצטל את המלוה דמיצעי לן מרי קראי חד למיפטריה מקרבן וחד למיפטריה מללו [והכא דליכא אלא חד קרא למיפטריה מקרבן] אבל עונש לשבעות שוא איכא ^(א) דהא לךך אנסך שטמע ולא נשבעת לשקר ועוד צפ"ג דנדרים (דף נה:) מייתי דרב כהנא ורצ אסי אצבעות שגגות דתינא צגמרל כסס שנדרי שגגות מותרות כך שבעות שגגות מותרות ומפ' שבעות שגגות כדרצ כהנא ורצ אסי דשטמע דמותרות ואפי' עונש ליכא ולא דמי לנשבע לצטל את המלוה דליכא עונש שבעות שוא דהתם מיצעי לן צ' קראי אחד למיפטור שוגג מקרבן ואחד למיפטור מויד ממלקות ושפטור שוגג לגמרי פטרו מעונש ומקרבן וה"ה גבי האדם צשבעה ^(א) פרט לאנוס דפטור לגמרי וי"ל דהכא גבי פקדון הוה לה להזהר יותר לשמרו היטב והוה לה לאסוקי אדעתא שתצא ליד שבעות: **דמוריא** היתרא. ולכן נמנעו מלהשביעה **שעונש** שבעה מרובה אלא צהדרה דלא חמיר כולי האי והשמת צומן הוה תקנו לקבל חרס צמקוס שבעה שלא יהא העונש גדול כל כך:

לא שנו א"א בב"ד. פי' צקונטרס דמיתרל מעונש דהויא צלנקטי חפאל ואיתא שנו טפי והא דלמר צהכוצ (מכאן דף פח.) אי פקח הוה מייתי לה לדי שבעה דלוריימת לא כמו שפי' צקונט' (שס) דנפקא מינה צין דלוריימת לרדבנן לענין אנקוטי חפאל דאפי' שבעה דרבנן הויא צלנקוטי חפאל דפי' הקונט' צעלמו כחן' אלא צי חללק עלי דלוריימת לרדבנן כמו שפטרס צענרוי] דשבעה דלוריימת הויא צכצו נרות ועוד צריש שבעת הדיינים (שבעות דף מה.) מפרש חילוק צין דלוריימת לרדבנן ^(א) (וכהנא פירקא מפרש מאי איכא צין שבעה דלוריימת לרדבנן ^(א) והתם לו מדכר חילוק דכצו ולאנקוטי חפאל):

ונדרת ואסרת פירות שבעולם ע"זה ש"א קיב"א

מכתובתה כו'. ל"ג כל פירות דלע"ג. דנדר חילי אף על דבר שאינו יכול לקיים כדאמר צפרק שני דנדרים (דף טו.) גבי קונס עיני צניה דפרין ואי לא ייצי שיעורא למילמיה מי צקנין ליה עד דעבר צלסוקר וג' דנדרים צפרק ג' דנדרים (דף נד:) ללו משום דלסר עצמו צמה שאינו יכול לקיים כגון דאמר יאסרו כל הפירות צענוס עלי אס לא רציתי גמל פורח צאזיר ונחש צקורת צית הצד אלא לפי שאין דעתו לומר ממש גמל ולא ממש צקורת צית הצד אלא מה שהוא טרוף צגצו מאד ומשונה משאר נחשים קורא צקורת צית הצד וחיל גדול מאד שראש קורא כעובי מנרים ואינו אומר כן אלא להחזיק דצדיו ודוקא שבעות הצאי אסור מדרבנן דהמיתור משום דכמיצ צה לא ינקה אבל נדרי הצאי ואפילו לא אמר כל הפירות אלא אסר עליה חד פירא שרי צנדר ואין חילוק צין כל פירות וצין חד פירא מ"מ הכא ל"ג כל פירות דלע"פ שצוצרת לאלתר צצל יחל אס קנלה מכמותה כיון דמשס ואיךך לא מיתסרל כדאמר מכין אותו וישן לאלתר אינה חוששת הוא"ל אצקיס כל ימינה צדמפרס צמקון וא"ס צפ' צמרל דנדרים (דף פט:) דלמר הוא צגרא דלמר מיתסר להנא דעלמל על אי נכיצנל איתמל עד דלא מתינל הלכתא כו' ואמר רב אחא וצצניה איתמל וצקריה טינל כדי שלא יהנה מן העולם מה מועיל מאי דשרקיה דכי אנסציה מיד עבר כיון שאין יכול צסוק לקיים וי"ל דדוקא צעה שנודר אס אי אפשר לו לקיים עוצר לאלתר אבל התם צעה שנדר היה יכול לקיים דלפטר לו שלא ישא' אע"ג דכי אנסציה אין יכול לקיים אינו עוצר לאלתר עד שיהנה:

גט

היתומים אלמא א"ד יורא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משביעין אותה. אלמנה היינו טעמא דבריהא דהא דקטרחא קמי יומי איתא לאורויי היתרא: אמר רב יהודה אמר רב וימיה בר אבא רב ושמואל דאמרי תריויהו לאי שאלא בבי"ד אבל חזין לבי"ד משביעין אותה פי' שבעות הדיינין היא המורה שריא בהזכרת השם ובנקיטת חפץ אבל חזין לבי"ד

אינה בנקיטת חפץ ולא בהזכרת השם אלא באלה ובאוראי:

עין משפט נר מצוה

כו א מיי פט"ו מהל' אשות הל' טו טו"ש"ע אה"ע סי' לו סעי' כ: כו ב מיי פט"ו מהל' אשות ה"ל"א סמג עשין מח טו"ש"ע שס ספיף טי:

כח ג מיי פ"יה מהל' אשות ה"ל"א סמג לאזין פל ועשין מח טו"ש"ע אה"ע סי' גז ספיף ה:

פסקי ר"ד (המשך)

בשיניהם צריך לכתוב בפירוש פלוני הנקרא פלוני ואם כתב פלוני וכל שום וחתיכה דאית ליה ולא הוכיר השם השני בפירוש הגט פטול ולא הועיל לו זה הלשון כלום כי יכול הבעל לעצור באשר פירשתי ואם לא הוחזק אלא בשם אחד אע"פ שיוצק לאחר מכאן שחי' לו שם אחר ובגט לא כתבו אלא בשם האחד שידעו וגם לא כתבו בו וכל שום וחתיכה דאית ליה כשר כדאמר רב אשי. אי"כ נמצא שיה שאנו כותבין וכל שום וחתיכה דאית לי מעלה ולא מוריד אלא אם יודעים לו (ואו) שם אחר או כני צריך לכתוב ואין צריך לכתוב וכל שום וחתיכה דאית לי ולא גרסי' במתני' שם עירו ושם עירה (א) אלא הלגל יכתירו גם היה ועשתה הוא שלא היתה התקנה אלא לשמו כדמוכח בשמעתא: **מתנ'** אין אלמנה נפרעת מנכסי יתומים אלא בשבעה מנענו מלהשביעה התקין ר"ג שתהא נודרת ליחומים כל מה שירצו וגובה כותבתה ממן והעדים צותמין לו הגט מפני תיקון העולם הלל התקין פרוכא מפני תקון העולם פי' נמנעו מלהשביעה והיתה מוסדת כתובה ולקמן מפרש טעמא התקין ר"ג חזון שתהא נודרת וכו' ובחזרו להם דבר קשה להדירה כגון צקונס פירות שבעולם עלי אס נהנינו מכתובה וגובה כותבתה שאם נתקבלה היתה נאסרת בפירות וקיימי עליה בכל יחל ולא חשידה לכבוד על נדרה: מאי איריא אלמנה כ"ע נמי דמכא כהנא דאמר רב כהנא מעשה באדם אחד שהפקיד דינר זהב אצל אלמנה בשני בצרות והניחתו בכד של קמח ואפאתו בפת ונתנתו לעני לימים בא בעל דינר ואמר לה תני לי דינרי זה שהפקדתי אצלך אמרה לו יתנה סס המות לאחד מבניה אם נהנתי מדינך כלום פי' נשבעה באלה והוכירה בשם או א' מן האמור לא היו יומים מועטים עד שמת א' מבניה וכששטעמו חכמים בדבר אמרו ומה הנשבע באמת חתנבע לשקר עאכ"ו אי משום לא מאי איריא אלמנה אפילו גירשה נמי אס גירשה בעלה ולא הספיק לפרועה עד שמת ובאה לגבות כותבתה מן היתומים